

27.05.2013

Stj/1

§ 638

Valtuutettu Sirpa Puhakan toivomusponsi terveysasemien sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen tarpeesta

HEL 2012-016680 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 28.11.2012 hyväksymän toivomusponnen (Sirpa Puhakka) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 28.11.2012 hyväksymän toivomusponnen (Sirpa Puhakka) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

Käsitellessään vuoden 2013 talousarvioehdotusta ja taloussuunnitelmaehdotusta vuosille 2013 - 2015 kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

"Kaupunginvaltuusto edellyttää hyväksyessään budjettiesityksen, että terveysasemien sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen tarve selvitetään tavoitteena vahvistaa terveysasemien moniammatillista osaamista (Sirpa Puhakka)."

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään

27.05.2013

Stj/1

vuoden kuluttua pöytäkirjan hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Esittelijä viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon ja katsoo, että jalkauttamalla sosiaalineuvonnan palveluja terveysasemille voidaan paremmin tavoittaa sellaisia asiakkaita, jotka hyötyvät monialaisesta ja moniammatillisesta työstä. Palvelujen laajentamismahdollisuuksia selvittäessä on käytävä läpi tehtäväkuvat sekä yhteistyön ja käytäntöjen kehittämismahdollisuudet. Sosiaalityön sijoittamista tai osa-aikaista jalkauttamista keskusterveysasemille on mahdollisuus arvioida mm. meneillään olevan terveys- ja sosiaaliasemaverkkoselvityksen yhteydessä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Otteet

Ote
Pöytäkirjan ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 23.04.2013 § 106

HEL 2012-016680 T 00 00 03

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti antaa terveysasemien sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen tarpeesta kaupunginvaltuustolle seuraavan lausunnon:

"Kaupunginvaltuusto edellytti 28.11.2012 hyväksyessään budjettiesityksen, että terveysasemien sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen tarve selvitetään tavoitteena terveysasemien moniammatillisen osaamisen vahvistaminen.

1.1.2010–31.10.2012 toteutetussa ”Terveysasema kuntalaisen käyttöliittymänä” hankkeessa terveysasemille jalkautettiin päihdetyöntekijöitä ja sosiaalineuvoja, jotka toimivat omalääkäri–hoitaja -työparin tukena potilaan hoidossa. Terveysasemien päihdetyölle ja sosiaalineuvonnalle kehitettiin hankkeessa toimintamalleja, joiden avulla pyrittiin tavoittamaan asiakkaita, jotka hyötyisivät monialaisesta ja moniammatillisesta työstä. Tuomalla toimintaa lähipalveluksi pyrittiin madaltamaan palveluihin hakeutumisen kynnyksiä. Toiminta- ja yhteistyökäytäntöjä kehitettiin terveysasemien sisällä sekä eri toimijoiden välillä, tavoitteena varmistaa asiakkaan saumaton palveluketju. Päihde- ja mielenterveyspalvelut on 1.1.2013 alkaen järjestetty Sosiaali- ja terveysviraston psykiatria- ja päihdepalvelut toimistosta käsin, josta terveysasemilla työskentelee 12 päihdehoitajaa. He vastaavat kukin yhden–kolmen terveysaseman palveluista.

Terveysasema kuntalaisen käyttöliittymänä -hankkeessa terveysasemilla työskenteli neljä sosiaalineuvojaa, yksi kullakin terveysasema-alueella (itä, etelä, länsi ja pohjoinen). Vuonna 2011 sosiaalineuvojilla oli 958 asiakaskäyntiä ja 948 hoitopuhelua ja vuonna 2012 (toimintaa n. 8 kk aikana) 347 asiakaskäyntiä ja 188 hoitopuhelua. Hankkeesta saatujen kokemusten mukaan sosiaalineuvojien asiakkaat olivat tyytyväisiä saamaansa apuun ja terveysaseman henkilökunta osasi heitä avun piiriin myös ohjata. Yli 70 % asiakkaista ohjautui sosiaalineuvojalle lääkärin tai terveydenhoitajan toimesta, joka osoittaa toiminnan integroitumisen onnistumista terveysasemille.

Toiminnassa esiintyi kuitenkin myös haasteita, jotka vaativat ratkaisemista, ennen kuin toimintaa on tarkoituksenmukaista terveysasemilla jatkaa. Hankkeessa sosiaalineuvojat olivat terveysasemien työntekijöitä, joilla oli käytössään Pegasos-potilastietojärjestelmä. Sosiaalineuvojat olisivat työssään tarvinneet lisäksi myös sosiaaliviraston asiakastietojärjestelmän (ATJ) käyttöoikeudet, jotta he olisivat voineet auttaa asiakkaita paremmin ja nopeammin. Tähän ongelmaan ei hankkeen aikana saatu ratkaisua. Lisäksi sosiaalineuvojien työstä suuri osa oli sellaista yleistä neuvontatyötä, mikä on kaupungin tasolla organisoitu S-infon tehtäväksi. Sosiaalineuvojat tekivätkin ikään kuin S-infon työtä ilman S-infon resursseja (tietojärjestelmää) ja tältä osin työ oli siis päällekkäistä.

Suurella osalla sosiaalineuvojille ohjautuvista asiakkaista ei ollut aiempaa tai samanaikaista asiakkuutta sosiaalihuollon palveluihin. Tämä piirre koski niin ikääntyviä kuin neuvolasta ohjattuja asiakkaita. Yleinen neuvonta, palveluista kertominen ja niiden piiriin ohjaaminen oli usein riittävää. On tärkeää, että sosiaalineuvojilla olisi mahdollisuus

myös syvällisempään tilanteen selvittelyyn, mutta toisaalta myös yleiselle neuvontatyölle oli terveysasemilla tarve niin asiakkaiden kuin henkilökunnankin keskuudessa.

Mikäli toimintaa jatkossa laajennetaan nykyisistä sosiaalineuvonnan toimipisteistä, on toiminta syytä kuitenkin keskittää, jolloin keskusterveysasemat olisivat luonteva sijoituspaikka. Ennen palveluiden mahdollista laajentamista keskusterveysasemille, pitää tarkemmin selvittää sosiaalineuvojen tarkoituksenmukainen tehtäväkuva, palvelujen toteuttaja ja mahdollisuus annettavien palvelujen laajuudesta (esim. kokopäiväinen vai muutamana päivänä jalkautuvat työntekijä) sekä selvittää onko mahdollista, että molemmat tietojärjestelmät olisivat työntekijöiden käytettävissä.

Keskusterveysasemien lisäksi tai sijasta tarkoituksenmukainen sijoittumispaikka lapsiperheiden sosiaalineuvonnan palveluiden osalta voi olla myös neuvola. Päivystysten, psykiatria- ja päihdepalvelujen sekä sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluiden piirissä olevilla potilailla on mahdollisuus saada sosiaalineuvontaa jo nykyisellään suoraan osana ko. palveluita. Toiminnan laajentaminen ja uusien toimintamallien järjestäminen vaatii myös lisäresursseja, sillä nykyisestä toiminnasta vakansseja ei ole mahdollista keskusterveysasemille siirtää.

Sosiaali- ja terveyslautakunta esittää, että selvitystä sosiaalineuvonnan tarkoituksenmukaisen toiminnan järjestämiseksi jatketaan. Sosiaalityön sijoittumista tai osa-aikaista jalkautumista keskusterveysasemille arvioidaan myös meneillään olevan terveys- ja sosiaaliasemaverkkojen selvityksen yhteydessä. Edelleen sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että asiakaskohtaista yhteistyötä ja yhteistyökäytäntöjä kehitetään sosiaalityön ja -ohjauksen sekä terveysasemien välillä, vaikka sosiaalityöntekijät tai -ohjaajat eivät fyysisesti toimitakaan terveysasemilla.

Terveysvaikutusten arviointi

Jalkauttamalla sosiaalineuvonnan palveluja terveysasemille voidaan tavoittaa aiempaa paremmin sellaisia asiakkaita, jotka hyötyvät monialaisesta ja moniammatillisesta työstä. Lisäksi terveysasemilla jalkautuvassa toiminnassa voidaan madaltaa palveluihin hakeutumisen kynnystä sekä lisätä sosiaalineuvontaan liittyvää osaamista terveysasemilla. Toiminnan siirtäminen nykyisistä aktiivisesti käytössä olevista sosiaalineuvonnan palveluista heikentäisi kuitenkin niissä jo asioivien kuntalaisten palvelua, joten toiminnan mahdollinen laajentaminen keskusterveysasemille edellyttäisi lisäresursseja."

Esittelijä

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

27.05.2013

Stj/1

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Raija Puustinen, terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 310 42700
raija.puustinen(a)hel.fi
Irmeli Suvanto, kehittämissuunnittelija, puhelin: 310 42681
irmeli.suvanto(a)hel.fi